

zuje, nemůže nic měniti skutečnost, že snad fond se usnesl, že hraditi bude náklady ošetřování pouze za 60 dnů. Odporuje prý pojmu nem. pojištění, má-li pojištěnec hraditi část útrat ošetřovacích.

Žal. úřad, zamítнув odvolání, neshledal patrně námitky odvolání důvodnými, ale neuvedl, proč je pokládá za bezdůvodné, dovolav se pouze toho, že fond učinil zadosť svým povinnostem, a vysloviv, že p r o t o st-l je podle § 7 zák. čl. XXI:1898 povinen platiti zbytek útrat za léčení v nemocnici. Tím však žal. úřad nevypořádal se s námitkami st-lem vznesenými, kterými se tento bránil proti placení zbytku útrat nemocničního léčení, neboť i kdyby bylo pravdou, že léčebný fond, zaplativ náklad léčení za 60 dnů, tím splnil svůj závazek, neplyne z toho ještě, že by zbytek útrat fondem neuhrazených musil hraditi st-l. Že tak v konkrétním případě jiném rozhodlo min. veř. zdrav. a těl. výchovy, jak nař. rozhodnutí uvádí, nemůže býti rozhodným, poněvadž rozhodnutí takové pro případ dnes řešený je bez právního významu. Pro tuto vadu nebylo možno přezkoumati nař. rozhodnutí v mezích námitek stížností vznesených a nezbylo, než zrušiti toto rozhodnutí podle § 6 zákona o ss.

Č. 12.697.

Pojišťovací právo: * Jestliže se v zahradnictví vyskytují prvky podnikání jak zemědělského tak i nezemědělského, je při určování s hlediska § 25 zákona o soc. pojištění č. 221/1924 Sb., je-li takový podnik provozem zemědělským, zjišťovati, v kterém z obou uvedených prvků je vlastní podstata celkového podnikání.

(Nález z 19. prosince 1936 č. 17.098/36.)

Prejudikatura: Boh. A 7391/28.

V ě c: Zeměděl. nem. pojišťovna v Lounech (adv. Dr. František Král z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Praze z 21. února 1934 o pojistné příslušnosti.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Ve sporu mezi stěžující si zeměděl. pojišťovnou a okr. nem. pojišťovnou v Lounech o pojistnou příslušnost Františka N., zaměstnaného jako učně v zahradnictví Josefa R. v Lounech, vyslovil žal. úřad nař. rozhodnutím v pořadí instančním, že František N. přísluší ve své pojistné povinnosti k okr. nem. pojišťovně v Lounech z těchto důvodů: Zahradnictví Josefa R. nelze pokládati za podnik zemědělský, nýbrž za podnik živnostenský. Konaným šetřením a výsledkem Josefa R. bylo zjištěno, že používá umělých prostředků, a to topeného skleníku a většího množství pařeništních oken za tím účelem, aby byly nahrazeny vlivy přírodní a umožněna tak výroba různých produktů a rostlin v době, kdy to příroda vylučuje. Josef R. neomezuje se též jen na prodej vý-

robků vlastních, nýbrž kupuje i rostlinstvo jinde vypěstěné za tím účelem, aby je dále prodával, resp. výdělečně používal jiným způsobem. Existence kteréhokoli z těchto zjištěných dvou momentů sama o sobě je již způsobilá dáti zahradnictví ráz podniku živnostenského. Na rozsahu jeho podnikání v tomto směru nezáleží. Ježto tudíž šlo o zaměstnání v podniku živnostenském, byla příslušna k pojištění učně v tomto zahradnictví jediné okr. nem. pojišťovna.

O stížnosti zeměděl. nem. pojišťovny v Lounech na toto rozhodnutí uvážil nss:

Podle § 25 zákona o soc. poj. jsou zaměstnanci zemědělští a lesní, kteří nejsou pojištěni u žádné z nem. pojišťoven uvedených v §§ 26—29, pojištěni u zeměděl. nem. pojišťovny, v jejímž obvodu vykonávají práce nebo služby uvedené v § 2.

Na sporu jest otázka, je-li učně Františka N., zaměstnaného v zahradnictví Josefa R., pokládati za zaměstnance zemědělského. Poněvadž pak zaměstnancem zemědělským je ten, kdo vykonává práce nebo služby v podniku zemědělském, nutno si ujasnití předem, co sluší rozuměti podnikem zemědělským.

Podle názoru vyloženého v nálezu nss Boh. A 7391/28 je podnikem zemědělským rozuměti podnik, jehož výrobní činnost, využívajíc přirozených vlastností půdy a vlivů přírodních pro vzrůst bylin, čelí k tomu, aby s větším či menším vynaložením práce dobyla plodů i pro lidstvo potřebných a užitkovatelných. Podstatnými faktory, zemědělskou výrobu charakterisujícími, je přímé zužitkování tvůrčí síly půdy (na rozdíl od použití půdy pro jinou než prvotní výrobu), což přirozeně vyžaduje používání poměrně velkých ploch a kromě toho využití klimatických poměrů; podle vlastností půdy a podnebí již příroda sama určuje vzrůst rostlinstva. Činnost zemědělce, která různými prostředky účinkování půdy a klimatických poměrů podporuje, aby bylo dosaženo výhodnější produkce rostlinné, počítá s oněmi faktory jako se základem pro lidské dílo. Je-li však možno při takové výrobě jednu z obou složek, jichž potřebuje příroda jako podmínek pro vzrůst bylin, nahraditi tak, že umělý vliv nastoupí plně na místo přírodního, pak jde o činnost, která svou povahou jeví se zindustrialisováním výroby a kterou nelze považovati za výrobu zemědělskou. Aplikuje-li se tato zásada na zahradnictví, dojde se k těmto závěrům: Podle předmětů výroby je zahradnictví čítati k zemědělské výrobě; i způsob provozu, pokud je v podstatě podřízen a upraven podle daných klimatických poměrů, nemění nic na tomto charakteru výroby. Zahradnictví však, které se dovede emancipovati od vlivů přírodních tak, že nezávisle na podnebí a ročním počasí může pomocí umělých prostředků (topených skleníků a pod.) docílití vypěstování rostlin a plodin, jichž vývoj za přirozených poměrů těch kterých krajů v nich je nemožný, přestává býti výrobou zemědělskou. Vedle toho je tu ještě jeden moment, způsobilý odnítí zahradnictví tak, jak leckdy skutečně se provozuje, ráz podniku zemědělského. Neomezuje-li se zahradník na prodej vlastních výrobků a je-li předmětem jeho pod-

nikání i prodej rostlinstva jinde vypěstěného, ať ve formě nezměněné nebo třeba jím zušlechtěné, nebo jeho výdělečné používání jiným způsobem (propůjčování k dekorativním účelům a obstarávání prací k tomu cíli směřujících), pak jeho činnost takovým komerčním způsobem provozu se podstatně různí od činnosti zemědělce. Skutečné poměry, jak je vytvořila snaha právě při zahradnictví do popředí vystupující, zjednotiti si stupňováním péče věnované pěstění rostlin a umělou podporou jejich vzrůstu výnosnější rentu z půdy k tomu používané a využití konjunkturny z potřeby po zboží zahradnickém, jsou ovšem toho druhu, že najde se celá řada podniků, které podle svého celkového zařízení nedají se beze všeho vřaditi do jedné nebo druhé kategorie, majíce v sobě prvky podnikání jak zemědělského, tak i onoho nezemědělského, o němž ve dvojím směru byla nahoře řeč. O podnicích takových nelze pak lineárně prohlásiti, ani že jsou to podniky zemědělské proto, že jednou jejich součástí je provoz zemědělský, ani že nejsou to podniky zemědělské, protože druhou jejich součástí je provoz nezemědělský, neboť o nějaké pojmové nebo právní převaze jednoho prvku nad druhým při celkové kvalifikaci podniku nemůže býti řeči. Nutno proto při určování, je-li takový podnik provozem zemědělským či živnostenským, přihlídnouti ke konkrétním poměrům toho kterého podniku a zjišťovati v kterém z obou uvedených prvků je vlastní základní podstata celkového podnikání, a podle takto shledané podstaty rozhodnouti otázku, jde-li o podnik toho neb onoho druhu.

V konkrétním případě šlo právě o zahradnictví, vykazující podle názoru žal. úřadu prvky podnikání jak zemědělského, tak i nezemědělského. Určuje jeho charakter, nebral se však žal. úřad cestou, která byla nahoře naznačena, nezkoumaje, v kterém z obou prvků tkví vlastní základní podstata celého podnikání, nýbrž prohlásil je za podnik nezemědělský již proto, že se v něm vyskytovaly elementy podnikání nezemědělského, uváděje výslovně, že existence těchto momentů je způsobila dáti zahradnictví ráz podniku živnostenského, aniž na rozsahu podnikání v tomto směru jakkoli záleží. Vycházel tedy žal. úřad z mylného názoru právního, pročež bylo jeho rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost, aniž bylo třeba a možno již v dnešním nálezu zkoumati, zdali a v jakém rozsahu mohl žal. úřad vzíti za prokázanu existenci elementů nezemědělských.

Č. 12.698.

Pojišťovací právo. — Spořitelny: * Skutečnost, že peněžní ústav (spořitelna) může podle svého určení použití přebytků svých obchodů jen k účelům všeužitečným, nevylučuje sama o sobě, aby ústav byl uznán za podnik živnostenský ve smyslu § 1 odst. 4 č. 2 úraz. zákona.

(Nález z 19. prosince 1936 č. 17.099/36.)